

บทที่ 2

นโยบายเศรษฐกิจกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการลงทุน โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

2.1 สาเหตุของการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

ประเทศไทยได้เริ่มใช้ระบบเศรษฐกิจเปิด ซึ่งเป็นระบบที่ต้องขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจโลก ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2398 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นปีที่ไทยทำสัญญาบาวริงทำให้ไทยต้องใช้ระบบเศรษฐกิจเปิดอย่างแท้จริง และมีผลทำให้รูปการค้าต้องเปลี่ยนแปลงไปและโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป¹ สินค้าของไทยในเวลานั้นเป็นสินค้าทางเกษตรกรรมเพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นส่วนใหญ่ เช่น ข้าว, ไม้สัก และยางพารา ผลผลิตของสินค้าเหล่านี้มีความผันผวนมากขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ รายได้ประชาชาติต่ำ ต้องกู้เงินจากธนาคารโลกและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในช่วง พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา รัฐบาลได้เริ่มประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ธนาคารโลก และสหรัฐอเมริกาได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของไทย² นโยบายเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 นั้น ได้เน้นเรื่องเศรษฐกิจเป็นสำคัญเพียงอย่างเดียว ดังจะเห็นได้จากคำ

¹ รังสรรค์ ชนะพรพันธ์, ระบบเศรษฐกิจไทย : ลักษณะและปัญหา (กรุงเทพ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526) หน้า 6.

² กฤษ เพิ่มทันจิตต์, อิทธิพลขององค์การระหว่างประเทศและรัฐบาลต่างประเทศที่มีต่อนโยบายเศรษฐกิจไทย : "กรณีศึกษาว่าด้วยธนาคารโลก" ในทฤษฎีการพึ่งพากับสังคมเศรษฐกิจของไทย, รังสรรค์ ชนะพรพันธ์ สมบูรณ์ ศิริประชัย, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528) หน้า 127.

ปรารภของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ซึ่งลงนามโดยนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น คือ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ว่า "ปัญหาสำคัญที่สุดของบ้านเมือง คือ เรื่องเศรษฐกิจ เพราะเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาติและประชาชน"³ และในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ดังกล่าว รัฐมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแทนการพัฒนาเกษตรกรรม และเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยอาศัยผลิตผลทางเกษตรกรรมเป็นหลักโดยมุ่งหวังจะให้ภาคอุตสาหกรรมช่วยยกระดับรายได้ประชาชาติ⁴ ดังจะเห็นได้จากในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 ดังนี้

2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509)⁵

วัตถุประสงค์

- 1) เพิ่มรายได้ประชาชาติที่คำนวณจากมูลค่าทั้งสิ้นของสิ่งของและบริการจากร้อยละ 4/ปี เป็นร้อยละ 5/ปี
- 2) การสะสมทุน ซึ่งรวมทั้งตัวเงินและการลงทุนซื้อหรือผลิตสิ่งของจากร้อยละ 14 ของรายได้ประชาชาติ เพิ่มเป็นร้อยละ 15/ปี

³ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504-2509 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี) หน้า 17.

⁴ ศิววงศ์ จังคศิริ, "ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม", ในศักยภาพและอนาคตของเศรษฐกิจไทย, จารุมา อัจกุล ตีรณ พงศ์มณัฒน์ บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528) หน้า 135.

⁵ ดูแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 หน้า 2-54.

3) ขยายการผลิตด้านเกษตรกรรมโดยส่วนรวมให้เพิ่มร้อยละ 3 โดยเฉพาะพืชผลดังนี้ ข้าว เพิ่มเป็นร้อยละ 1.3/ปี, ยาง เพิ่มเป็นร้อยละ 6, ข้าวโพด ผลิตเพิ่มเท่าตัว, ไม้ ร้อยละ 5/ปี, มันสำปะหลัง ร้อยละ 15 โดยมีเป้าหมายสงวนพื้นที่ป่าไว้ร้อยละ 50 ของพื้นที่ประเทศ

4) รายได้ประชาชาติในด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 12 การผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ ปูนซีเมนต์ ฝ้าย น้ำตาล กระดาษ กระสอบ ยาสูบ แร่ดีบุก แร่ลิกไนท์ และยิบซั่ม

5) จะดำเนินการก่อสร้างเขื่อนกัมปิล เพื่อผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ

6) จะบูรณะทางหลวงและแม่น้ำลำคลอง เพื่อใช้เป็นเส้นทางขนส่ง อันมีเส้นทางสายชุม-นครศรีธรรมราช สถานีรถไฟบางซื่อ สายแก่งคอย-บัวใหญ่

7) ปรับปรุงการไปรษณีย์ โทรเลข วิทยุ โทรศัพท์ การสื่อสาร และโทรคมนาคม

8) ขยายการศึกษาและสาธารณสุขให้ประสานกับการพัฒนาการเศรษฐกิจ

9) จะรักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพแก่เศรษฐกิจของประเทศ โดยให้มูลค่าส่งออก-นำเข้าเพิ่มในอัตราร้อยละ 4/ปี และหากมีความจำเป็นอาจปรับปรุงภาษีอากร เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและป้องกันเงินเฟ้อ

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแผน 1

1) ส่งเสริมการลงทุนของเอกชนในด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกิจการที่ใช้วัตถุดิบในประเทศและเป็นที่ต้องการของประเทศ

2) รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่ อันเป็นการแข่งขันกับเอกชน

3) ส่งเสริมค่าน้ำและสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ อันได้แก่ สำรวจแหล่งแร่และสำรวจธรณีวิทยา

4) จัดฝึกอบรมผู้ชำนาญงานและช่างฝีมือ ตามความต้องการของกิจการอุตสาหกรรม

5) ส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยเผยแพร่ความรู้ และจัดหาตลาดจำหน่ายสินค้า

6) ปรับปรุงระบบภาษีอากร เพื่อให้รายได้ของรัฐมีส่วนสัมพันธ์กับรายจ่าย เพื่อให้ความเป็นธรรมและความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากร และเพื่อให้สัมพันธ์กับนโยบายของรัฐในด้านการส่งเสริมการผลิตด้านเกษตรและอุตสาหกรรม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐจึงได้วางแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1

1) การสำรวจแร่ น้ำ และธรณีฟิสิกส์ โดยทำการสำรวจแร่ที่สังเกตเห็นว่าจะมีผลในการขยายกิจการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เช่น แร่ ฟอสเฟต โปแตส เกลือธรรมชาติ บ็อกไซต์ ทองแดง เป็นต้น

สำรวจน้ำบาดาล ขยายขอบเขตการดำเนินงานในภาคอีสานและภาคอื่น ๆ ที่ขาดแคลนน้ำ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ 3 ประการ คือ ได้มีการสำรวจทางธรณีวิทยา มีการสำรวจแหล่งน้ำบาดาลและได้นำจากบ่อน้ำบาดาลมาใช้สอยและบริโภค

สำหรับการสำรวจธรณีฟิสิกส์ทั่วประเทศ เป็นกิจการสำคัญและจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพราะยังขาดความรู้ความชำนาญอยู่มาก

2) การวิเคราะห์และวิจัยทางวิทยาศาสตร์ เพื่อทดสอบมาตรฐานคุณภาพของสินค้าอุตสาหกรรม และค้นหาวิธีการที่เป็นประโยชน์ทางอุตสาหกรรม

3) การส่งเสริมอุตสาหกรรม งานส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นงานกว้างขวางและสำคัญรัฐมีนโยบายส่งเสริม เอกชนให้เป็นผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม โดยให้หลายกระทรวงมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอุตสาหกรรมรวมทั้งให้มีการปรับปรุงภาษีอากรให้เหมาะสมกับการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม และให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พิจารณาให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองแก่กิจการอุตสาหกรรมที่สำคัญ และรัฐอาจส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมโดยจัดหาแหล่งเงินทุน ตั้งศูนย์เผยแพร่และแนะนำทางวิชาการ และให้ความคุ้มครองผู้ประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใหม่ ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐมีมาตรการช่วยอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนี้

- 3.1) จัดให้มีศูนย์เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านอุตสาหกรรมและข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับอุตสาหกรรม
 - 3.2) จัดแหล่งให้กู้ยืมสำหรับผู้ประกอบอุตสาหกรรม ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ คือ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 - 3.3) อำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมด้วยการจัดหาที่ตั้งโรงงาน อันมีบริการคมนาคมและสาธารณูปโภคพร้อมเพรียง
 - 3.4) นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญอันได้แก่ การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมและเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่ หรือขยายกิจการอุตสาหกรรมเพื่อแข่งขันกับเอกชน
 - 3.5) ด้านพาณิชย์กรรมในเรื่องสินค้าส่งออกนอกประเทศที่ควรได้รับการส่งเสริม คือ ข้าวโพด มันสำปะหลัง ปอ นุ่น หนุ่ง ถั่วต่าง ๆ ครั่ง ยาสูบ
- จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 จะเห็นว่ารัฐมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมกิจการเอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยรัฐเข้ามาดำเนินจัดโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเอื้ออำนวยกิจการอุตสาหกรรมในภาคเอกชน เช่น ถนนหนทาง ท่าเรือ เขื่อนชลประทาน และโรงไฟฟ้า เป็นต้น^๑ โดยรัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่ อันเป็นการแข่งขันกับเอกชน นอกจากนี้ ยังปรับปรุงโครงสร้างภาคีอากรเพื่อส่งเสริมการผลิตทางด้านเกษตรและอุตสาหกรรมในกิจการของเอกชนอีกด้วย ในช่วงนี้รัฐมีนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ดังที่ได้กล่าวมาข้างแล้วว่า เนื่องจากภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไทยขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคอย่างมาก ต้องนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคจากต่างประเทศ ดังนั้น เพื่อลดการพึ่งพาต่างประเทศและ

^๑ ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์, "การวางแผนพัฒนาประเทศ" ในวารสารเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) หน้า 431.

อาศัยตนเองมากขึ้น รัฐจึงมีนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า⁷ การใช้
 นโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ก็เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า ถึงแม้
 จะมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้น แต่การใช้นโยบายดังกล่าว มิได้แก้ไข
 ปัญหาการขาดดุลการค้าเท่าใด เนื่องจากการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเป็นการ
 เปลี่ยนจากการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคมาเป็นกรนำเข้าวัตถุดิบ สินค้าทุนและ
 อุปกรณ์ เครื่องจักร เพื่อนำมาผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคแทน ทำให้เกิดการขาดดุล
 การค้ามากยิ่งขึ้นไปอีก ก่อให้เกิดการกระจุกตัวของรายได้ และกิจการอยู่
 แต่เฉพาะตัวเมือง รายได้ระหว่างตัวเมืองและชนบทก็ยิ่งห่างออกไปทุกที ทำให้เกิด
 ช่องว่างของรายได้ห่างกันมากยิ่งขึ้น⁸ ดังนั้น ต่อมาในการจัดทำแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจฉบับที่ 2 จึงเริ่มมีวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจในเรื่อง
 การกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค แต่นโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าก็ยังคง
 ดำเนินการต่อไป⁹ ดังจะเห็นได้จากสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 2
 ดังนี้

⁷ ปราณี ทินกร, "เส้นทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย" ใน
 เศรษฐกิจไทย : บนเส้นทางแห่งสันติประชาธรรม เล่มหนึ่ง, ริงสรรค์ ธนะพรพันธ์
 นิพนธ์ พัวพงศกร บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 2531), หน้า 174.

⁸ ชรรมรักษ์ การพิศิษฐ์, "การวางแผนพัฒนาประเทศ" ในวารสาร
 เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 433.

⁹ ปราณี ทินกร, หน้า 176.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)¹⁰

วัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2

- 1) เน้นความสำคัญของการพัฒนาสังคม เพื่อให้ระบบสังคมได้เจริญก้าวหน้าควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 2) ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคน
- 3) เน้นความสำคัญของภาคเอกชน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการโดยให้มีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนให้มากยิ่งขึ้น
- 4) ส่งเสริมการพัฒนาส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาชนบทในท้องที่ทุรกันดารห่างไกล
- 5) จัดให้มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 6) เพื่อการเพิ่มรายได้และยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้น โดยระดมกำลังทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อขยายผลผลิตและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
- 7) เพิ่มผลิตภัณ์ในประเทศในอัตรา 8.5 ต่อปี มีปัจจัยสำคัญ คือ รายจ่ายลงทุน โดยจะให้เพิ่มในภาคเอกชนและรัฐบาล นอกจากนี้ ยังเพิ่มสินค้าออก โดยร่วมมือกับต่างประเทศ จากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างเศรษฐกิจสาขาเกษตร ให้มีอัตราส่วนลดลง กิจกรรมเศรษฐกิจที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้น คือ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง การคมนาคมและขนส่ง และการธนาคาร

แต่เกษตรกรรมยังถือว่าสำคัญที่สุดในด้านเสถียรภาพส่วนรวม หมายถึง การผลิตในประเทศโดยการสั่งสินค้าเข้าจากต่างประเทศ เพื่อสนองความต้องการภายในประเทศเพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้มั่นคงต่อไป

¹⁰ คู่มือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 2 หน้า 55-57.

8) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จะต้องพัฒนาต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง โดยมุ่งให้อัตราเพิ่มของการสะสมทุนในส่วนรัฐบาลลดลง เนื่องจากรัฐได้ดำเนินการ เศรษฐกิจขั้นพื้นฐานเสร็จไปแล้วโดยส่วนใหญ่ ส่วนด้านการสะสมทุนในเอกชนจะ ให้อัตราเพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากการที่รัฐจัดบริการขั้นพื้นฐานเพื่อ สนับสนุนการสะสมทุนในภาคเอกชน

สัดส่วนมูลค่าการผลิตทางเกษตรต่อมวลรวมผลิตภัณฑ์ลดลง การผลิตสาขา อื่น เช่น อุตสาหกรรม การก่อสร้าง การคมนาคมและขนส่ง พาณิชยกรรม วิชาการ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว สินค้าออกส่วนใหญ่เพิ่มขึ้น แต่ช้ากว่าอัตราเพิ่มของสินค้า ขนเข้า

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐจึงต้อง วางแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 2

1) พัฒนาอุตสาหกรรมในส่วนของเอกชน โดยการสนับสนุนของรัฐในเรื่อง ทางด้านการส่งเสริมการลงทุนและการจัดบริการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้อุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 10/ปี ทำให้เศรษฐกิจมีความสมดุลยิ่งขึ้น รัฐจะสนับสนุน ส่งเสริมอุตสาหกรรมเอกชนต่อไป รวมทั้งจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมด้วย กับทั้งพิจารณา มาตรการต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่อุตสาหกรรมเอกชน เช่น เรื่องภาษีอากร และการจำกัดขอบเขตการค้าและการขอร้องของรัฐวิสาหกิจ เพื่อมิให้แข่งขันกับอุตสาหกรรมเอกชน เป็นต้น

2) ให้อุตสาหกรรมที่สำคัญขยายตัวอย่างรวดเร็ว ได้แก่ อุตสาหกรรมกระดาษ ปูนซีเมนต์ เหล็กกล้า ประกอบรถยนต์ ซีเมนต์ กระสอบ และสิ่งทอ นอกจากนั้น อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น และมีขนาดใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารและวัสดุก่อสร้าง

3) ในด้านการส่งเสริมการลงทุนนั้น จะส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบ ในประเทศ และที่ชาวไทยมีส่วนเป็นเจ้าของ โดยรัฐจะให้คำปรึกษาแนะนำ ส่วน รัฐวิสาหกิจประเภทอุตสาหกรรมจะขยายตัวเฉพาะที่จำเป็นและเป็นประโยชน์แก่ ส่วนรวมเท่านั้น

ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 2 แม้รัฐเชื่อว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าครองชีพและดุลการชำระเงินที่มีอยู่ในขณะนั้นให้บรรเทาลงได้ รัฐได้ใช้มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้นโยบายดังกล่าวบรรลุผล โดยการให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษีอากรและไม่เป็นภาษีอากร และใช้มาตรการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ และไม่ต้องประสบกับการแข่งขันจากอุตสาหกรรมต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังใช้มาตรการกำแพงภาษี เพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้าที่มีการผลิตในประเทศ¹¹ แม้ว่าเศรษฐกิจจะเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาจากแผนฉบับที่ 1 ต่อแผน ฉบับที่ 2 ก็ตาม แต่ช่องว่างของรายได้ของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ห่างมากขึ้นทุกที¹² เนื่องจากกลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมแบบการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าไม่ได้ให้ประโยชน์แก่ระบบเศรษฐกิจชนบท เป็นการผลิตสำหรับอุปโภคบริโภค ที่มุ่งตอบสนองต่อตลาดใหญ่ จึงทำให้นักลงทุนตั้งโรงงานผลิตในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลใกล้เคียง¹³ เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ รัฐจึงหันมาใช้นโยบายการการผลิตเพื่อการส่งออกในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 3 ดังจะเห็นได้จากวัตถุประสงค์และนโยบายดังนี้

¹¹ ศิววงศ์ จังคศิริ, เชียงธรรมที่ 4 หน้า 137

¹² Sanoh Unakul, Thailand's Development Strategies, Bangkok : United Production Publishing Co. Ltd., 1988, page

¹³ กฤษ เพิ่มทันจิตต์, "อิทธิพลขององค์การระหว่างประเทศและรัฐบาลต่างประเทศที่มีต่อนโยบายเศรษฐกิจไทย : กรณีศึกษาว่าด้วยธนาคารโลก" ในทฤษฎีการพิงพากับสังคมเศรษฐกิจไทย, รั้งสรรค์ ณะพร พันธุ์ สมบูรณ์ ศิริประชัย, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528), หน้า 191.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)¹⁴

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515-2519) นอกจากปรับปรุงวิธีการวางแผนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว ยังขยายขอบเขตออกไป โดยกำหนดแนวทางพัฒนาส่วนรวมขึ้นก่อน แล้วจึงวางแนวทางพัฒนาโครงการและมาตรการแต่ละสาขาให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาส่วนรวม

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3

- 1) ประสานโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงการพัฒนาด้านสังคม เข้ากัน อย่างใกล้ชิด โดยให้สนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 2) เพิ่มความสำคัญในการพัฒนาส่วนภูมิภาคและได้จัดทำแผนพัฒนาระดับ ภูมิภาคและระดับจังหวัดขึ้น โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ส่วนรวม
- 3) วางนโยบายในด้านการวางแผนครอบครัวและการจัดให้มีงานทำ
- 4) ขยายการวางแผนในส่วนเอกชน โดยสนับสนุนหลักการให้รัฐบาลและเอกชนได้มีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศ
- 5) พนวกโครงการที่เกี่ยวกับการเตรียมพร้อมของชาติ เข้ากับแผนพัฒนา ส่วนรวม เพื่อรักษาความมั่นคงของประเทศ

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 3

- 1) ปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อยกระดับการผลิตและรายได้ของ ประชาชนให้สูงขึ้น โดย
 - 1.1) เพิ่มผลผลิตประชาชาติในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.0/ปี
 - 1.2) กำหนดเป้าหมายการผลิตของแต่ละสาขา กำหนดเป้าหมาย สาขาอุตสาหกรรมเติบโตในอัตราร้อยละ 8

¹⁴ ดูแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519

1.3) ปรับปรุงโครงสร้างระบบการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

1.4) ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสินค้าประเภทที่ทำการผลิตอยู่แล้ว เร่งรัดเพิ่มผลิตสินค้าประเภทที่มีตลาดและราคาดี และลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ดีขึ้น

1.5) ปรับปรุงระบบตลาดภายในประเทศเพื่อให้ผู้ผลิตสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่แน่นอนยิ่งขึ้น อันเป็นหลักประกันอันหนึ่งในการยกระดับรายได้ของประชาชนทั่วไป

2) รักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อยกระดับรายได้ประชาชน โดยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจตั้งตัว และรักษาระดับทุนสำรองเงินตราให้เหมาะสม ดังนี้

2.1) ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจตั้งตัว ได้ใช้มาตรการดังนี้

2.1.1) การเร่งรัดการส่งออก รัฐมีมาตรการลดต้นทุนการส่งออกโดยปลดเปลื้องภาระภาษีอากรที่มีอยู่ในต้นทุนสินค้าส่งออก และมาตรการเพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าออก

2.1.2) ทดแทนรายได้ภายในประเทศที่เสียไป เนื่องจากการลดรายจ่ายทางทหารของสหรัฐ โดยขยายการก่อสร้างโครงการสาธารณูปการของสหรัฐเพิ่มรายได้จากการบริการ และการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จากต่างประเทศ รวมทั้งอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบและแรงงานจากภายในประเทศ

2.2) การรักษาทุนสำรองเงินตราในระดับมั่นคงเพียงพอ โดยใช้มาตรการดังนี้

2.2.1) การส่งเสริมการส่งออก โดยใช้มาตรการปลดเปลื้องภาระภาษีอากรเพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งทำให้สินค้าไทยสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น และเพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นอีกด้วย

2.2.1.1) สนับสนุนภาคเอกชนให้ลงทุนในวิสาหกิจพื้นฐาน ซึ่งช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าออก เช่น ไซโล อุปกรณ์ในการจัดเก็บขนถ่ายสินค้า และท่าเทียบเรือสำหรับสินค้าออกบางประเภท เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง และแร่ ในส่วนของรัฐ ได้ปรับปรุงกิจการท่าเรือ และขนถ่ายสินค้าลงเรือ รวมทั้งก่อสร้างท่าเรือพาณิชย์ ลดค่าขนส่งสำหรับสินค้าออก นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งเขตอุตสาหกรรมและเขตส่งออกปลอดภาษีขึ้น

2.2.1.2) ขยายขอบเขตการศึกษาวิจัยตลาด ตลอดจนมาตรการที่ขจัดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการส่งออก

2.2.2) ปรับปรุงโครงสร้างสินค้าขาเข้า โดย

2.2.2.1) ผลิตทดแทนสินค้านำเข้าประเภทวัตถุดิบ การผลิตเพื่อทดแทนสินค้านำเข้านี้เป็นมาตรการที่ให้ผลในด้านลดมูลค่าสินค้าเข้า และเพิ่มรายได้การจ้างงานไปพร้อมกัน

2.2.2.2) การลดสินค้านำเข้าประเภททุน โดยสนับสนุนให้ใช้เครื่องจักรที่มีอยู่แล้วเพิ่มการผลิตให้เต็มที่เสียก่อน และรัฐจะส่งเสริมการลงทุนการผลิตประเภทที่เป็นประโยชน์แก่ระบบ เศรษฐกิจของประเทศอย่างแท้จริง นอกจากนี้ รัฐยังได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสินค้าเข้าสำหรับอุตสาหกรรมที่สำคัญ

2.2.2.3) การลดสินค้านำเข้าเพื่อการบริโภค รัฐจะสนับสนุนสินค้าประเภทที่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ และปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น

3) การส่งเสริมความเจริญในภูมิภาคและลดความแตกต่างของรายได้

3.1) เพื่อพยายามลดความเหลื่อมล้ำในระดับรายได้และความแตกต่างในระดับความเป็นอยู่ของประชากรในชนบท โดยอาศัยมาตรการและโครงการพัฒนาส่วนภูมิภาคต่าง ๆ

3.2) ดำเนินโครงการอันเป็นการสร้างพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข และลดความเหลื่อมล้ำลง โดยอาศัยการวางแผนพัฒนาในระดับภาคและระดับจังหวัดประกอบ

3.2.1) เร่งรัดการเกษตรให้สอดคล้องกับภาวะการตลาด เพื่อให้มูลค่าการผลิตทางเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.1 ต่อปี และกำหนดให้รายจ่ายพัฒนาเกษตรเพิ่มขึ้นในอัตราประมาณร้อยละ 10/ปี

3.2.2) เพิ่มรายได้ประชาชนในชนบท ลดความสำคัญในการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายการก่อสร้างขั้นพื้นฐาน ให้ประโยชน์ถึงมือประชาชนโดยแท้จริง เช่น ระบบส่งน้ำ และทางหลวงชนบท อันจะก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นด้วย

3.2.3) ลดอัตราการเพิ่มของประชากร และเพิ่มการมีงานทำ โดยขยายบริการการวางแผนครอบครัวในชนบท เพิ่มการมีงานทำ ส่งเสริมให้เกิดศูนย์ความเจริญในภูมิภาค และส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตเกษตร ให้กระจายออกไปในภูมิภาค ซึ่งนอกจากจะเพิ่มการจ้างงานแล้วยังสร้างตลาดสำหรับพืชผลเกษตรด้วย

4) การส่งเสริมบทบาทของเอกชนในการพัฒนา

เน้นความสำคัญของการลงทุนภาคเอกชนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตเพื่อการส่งออก จะมุ่งแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่ธุรกิจเอกชนประสบอยู่

4.1) ในการพัฒนาอุตสาหกรรมจะส่งเสริมการลงทุนของเอกชน ทั้งที่เป็นทุนจากภายในและเป็นทุนจากต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น อุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบและแรงงานภายในประเทศจำนวนมากและอุตสาหกรรมที่ตั้งในต่างจังหวัด และอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า

4.2) พัฒนาสถาบันการเงิน อันมีความสำคัญต่อการลงทุนส่วนเอกชน โดยจะเน้นหนักในการเร่งระดมเงินออมเพื่อการลงทุน

4.2.1) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจได้ประสานงานและร่วมมือกัน เป็นกลุ่มอย่างเป็นปึกแผ่น

4.2.2) สนับสนุนให้มีความร่วมมือประสานกันระหว่างรัฐกับเอกชน

4.2.3) สนับสนุนให้เอกชนดำเนินการจัดทำในสาขาที่รัฐไม่จำเป็นต้องเข้าไปปฏิบัติเอง เพื่อไม่เกิดการซ้ำซ้อน เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศในระยะของแผนพัฒนาฉบับนี้ จะคำนึงถึงการลงทุนของเอกชนเป็นสำคัญ อันได้แก่ อุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีในประเทศ ส่วนอุตสาหกรรมดั้งเดิม เช่น โรงสีข้าว โรงเลื่อยไม้ โรงน้ำแข็ง และโรงน้ำตาล ยังมีความสำคัญอยู่ โดยกำหนดเป้าหมายการขยายตัว ในด้านอุตสาหกรรมได้กำหนดไว้ร้อยละ 8 ต่อปี ในปี 2519 กำหนดอัตราส่วนของสาขาอุตสาหกรรมต่อมวลรวมผลิตภัณฑ์ภายในประเทศประมาณร้อยละ 17.6 ในแผนนี้เน้นการขจัดปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาอุตสาหกรรม

นโยบายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม

- 1) มุ่งเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจที่อาศัยเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม โดยเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมประเภทที่สามารถใช้ผลิตผลทางการเกษตร และแรงงานในประเทศ
- 2) นำทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่มาใช้ในอุตสาหกรรมให้มากที่สุด เพื่อเพิ่มรายได้และขยายปริมาณการทำงานของประชาชน
- 3) สนับสนุนอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วและเกิดขึ้นใหม่ โดยพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับโครงการการผลิตและจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร
- 4) สนับสนุนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก และอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบและแรงงานภายในประเทศ หรือผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งเสริมให้ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในภูมิภาคมากขึ้น
- 5) ปรับปรุงสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม
- 6) ปรับปรุงการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของผู้ลงทุน เพื่อชักจูงให้ผู้ลงทุนในประเทศและต่างประเทศมาลงทุนมากยิ่งขึ้น โดยให้ความสะดวกในด้านบริการสาธารณะ การกำหนดมาตรฐานสินค้า ขจัดอุปสรรคด้านภาษีอากร จัดหาที่ดินเพื่อดำเนินการอุตสาหกรรม ตลอดจนให้บริการจัดการและการขนส่งแก่อุตสาหกรรม
- 7) ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม เพื่อเป็นพื้นฐานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และส่งเสริมหัตถกรรมเพื่อการส่งออก

เพื่อสนองนโยบายและแผนการดังกล่าว รัฐจึงได้กำหนดให้จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โครงการสนเทศอุตสาหกรรม โครงการส่งเสริมหัตถกรรมส่งออก สำหรับโครงการนิคมอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้ว ปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกรรม พาณิชยกรรม สำหรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิต เคมีภัณฑ์จากปิโตรเลียม อุตสาหกรรมเหล็กกล้า อุตสาหกรรมประเภทอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องจักร เป็นต้น

ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ ฉบับที่ 3 เริ่มดำเนินนโยบายส่งเสริม การส่งออกควบคู่ไปกับนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า เนื่องจากการพัฒนา อุตสาหกรรมแบบการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ก่อให้เกิดการขาดดุลการค้ามาก ยิ่งขึ้น และเกิดการกระจุกตัวของรายได้และกิจการในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนนโยบายจากการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า มาเป็นการผลิตเพื่อส่งออกในระยะแรก ก็ไม่ได้ให้ผลดีเท่าที่ควร เนื่องจากในปี 2516 ซึ่งระยะเวลาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ได้เกิดวิกฤตการณ์น้ำมันขึ้นเป็น ครั้งแรก ภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกตกอยู่ในภาวะชะงักงัน และการค้าระหว่างประเทศ เริ่มชะลอตัวลง¹⁵ ภาวะเศรษฐกิจซบเซามาก รัฐจึงมีแนวนโยบายและวัตถุประสงค์ ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น ดังจะเห็นได้ จากสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 4 ดังนี้

¹⁵ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 2538 หน้า 31.

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)^{1๑}

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ มีสาระสำคัญดังนี้

1) เร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 เศรษฐกิจซบเซามาก โดยการเร่งเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้สามารถขยายกำลังผลิต รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ มิให้ระดับราคาค่าครองชีพสูงเกินขีดปกติ และเกิดภาวะเงินเฟ้อ รักษาฐานะของเงินทุนสำรองระหว่างประเทศให้อยู่ในระดับมั่นคง

2) ลดช่องว่างในสถานะของเศรษฐกิจและสังคมในหมู่ประชาชนให้น้อยลง โดยเร่งกระจายรายได้ และยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ให้แก่ชาวไร่ ชาวนา ผู้ใช้แรงงาน และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค

3) ลดอัตราประชากรและปรับปรุงคุณภาพของประชากรให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของประเทศในระยะยาว

4) เร่งบูรณะและปรับปรุงการใช้ทรัพยากร ตลอดจนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูงสุด และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวม

5) สนับสนุนขีดความสามารถทางเศรษฐกิจและสังคมในการป้องกันประเทศและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

เป้าหมายส่วนรวม

1) เป้าหมายการผลิต กำหนดเป้าหมายการผลิตส่วนรวมของประเทศ โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.0/ปี

1.1) เป้าหมายการเกษตร ให้ขยายตัวโดยเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 5.0 ต่อปี โดยการเพิ่มผลผลิตและเร่งปลูกพืชหมุนเวียน พืชเศรษฐกิจที่เร่งการขยายการ

^{1๑} ดูแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 หน้า 163-192.

ผลิตดังกล่าว ได้แก่ ข้าวนาปรัง ข้าวโพด ถั่ว ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ ยาสูบ ฝ้าย และยางพารา เร่งกระจายการผลิตด้านเกษตรโดยเฉพาะการปลูกสัตว์ มะพร้าว พัก ผลไม้ และมันสำปะหลัง

1.2) เป้าหมายการอุตสาหกรรม กำหนดให้ขยายตัวอย่างต่ำร้อยละ 9.6/ปี

โดยเน้นอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะตลาดต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรม น้ำตาล สิ่งทอ ปูนซีเมนต์

1.3) มุ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากผลิตผลทางการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง อุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมการเกษตรที่ใช้วัตถุดิบอื่น ๆ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการผลิตในด้านการเกษตรและการจ้างแรงงานในส่วนภูมิภาค

1.4) เร่งส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีช่องทางในการทดแทนการนำเข้าสูง แต่ต้องใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศ เช่น อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนของเครื่องจักร เครื่องยนต์ขนาดเบา และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับโลหะและอโลหะ

1.5 สำหรับอุตสาหกรรมหนักที่เป็นฐานของอุตสาหกรรมทั้งหลาย เช่น อุตสาหกรรมถลุงเหล็ก อุตสาหกรรมผลิตจากน้ำมันปิโตรเลียม อุตสาหกรรมเคมี นั้น เร่งรัดให้อุตสาหกรรมเหล่านี้โดยเร็ว โดยสร้างปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว

2) เป้าหมายการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้เป้าหมายการผลิต สามารถขยายตัวในอัตราร้อยละ 7.0 โดยได้กำหนดเป้าหมายไว้ ดังนี้

2.1) เป้าหมายการส่งออกให้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยอย่างน้อย 13.7/ปี ปกติ ได้แก่ มันสำปะหลัง ไบยาสูบ กุ้ง ปลาหมึก ถั่วเขียว ผลไม้สด ข้าวฟ่าง ถั่วต่าง ๆ โค และกระบือ

2.2) ด้านอุตสาหกรรม กำหนดไว้ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มีกำลังการผลิตในประเทศเพียงพอและอาจกระจายการผลิตสู่สินค้าตัวใหม่

2.3) เป้าหมายการนำเข้า เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว ประมาณการนำเข้าร้อยละ 11.5/ปี

3) เป้าหมายการลงทุน กำหนดเป้าหมายการลงทุน ในอัตราร้อยละ 7.2/ปี

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการลงทุนในภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รัฐจะปรับปรุงบรรยากาศการลงทุนเสียใหม่ ในแง่ความมั่นคงแก่ผู้ลงทุน ทบทวนระเบียบกฎหมายการลงทุน และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในกิจการอุตสาหกรรม

4) เป้าหมายในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมีดังนี้

4.1) เป้าหมายดุลการชำระเงิน โดยรัฐบาลจะพยายามรักษาเป้าหมายทางด้านแผนการผลิตทดแทนการนำเข้า แผนเร่งการส่งออก แผนการลงทุน และแผนเงินกู้ให้เป็นไปอย่างมีระบบ

4.2) เป้าหมายการขยายตัวของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ โดยกำหนดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 13.0/ปี ทั้งนี้ ป้องกันมิให้ราคาสินค้าสูงขึ้นกว่าร้อยละ 6.0 โดยที่การผลิตของประเทศขยายตัวได้ร้อยละ 7.0/ปี เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาหลักของประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4

1) เร่งขยายการผลิตสาขาเกษตรให้ได้ร้อยละ 5.0 /ปี

2) ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมให้สามารถขยายการผลิตเพื่อการส่งออก และเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการกระจายรายได้ และเพิ่มการมีงานทำในภูมิภาค

โดยรัฐเน้นหนักในอุตสาหกรรมที่ผลิตวัตถุดิบ และอุตสาหกรรมส่งออก ตลอดจนอุตสาหกรรมที่ส่งผลเชื่อมโยงกับการพัฒนาเกษตร และทรัพยากรธรรมชาติ เร่งฟื้นฟูอุตสาหกรรมที่ซบเซา เร่งแก้ปัญหา ... แรงงานและปรับปรุงค่าจ้างให้สอดคล้องกับการเพิ่มผลผลิต ปฏิรูปการบริหารงานของรัฐให้ความสะดวกแก่ผู้ลงทุน

3) วางแผนเร่งรัดการส่งออกและผลิต เพื่อทดแทนการนำเข้า เพื่อปรับปรุงการค้ากับต่างประเทศให้เชื่อมโยงกับแนวทางการผลิตภายในประเทศ

4) กำหนดแนวทางการพัฒนาภาคและกระจายการพัฒนาเมืองหลักชั้นในส่วนภูมิภาคอย่างชัดเจน

5) รั้งขยายการกระจายบริการเศรษฐกิจขั้นพื้นฐาน รั้งขยายบริการทางด้านสาธารณสุข สาธารณูปการ การคมนาคมและขนส่ง การรถไฟออกสู่ภูมิภาค เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 3 และ 4 นี้ รัฐมีเป้าหมายและนโยบาย เพื่อที่จะรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ให้พ้นจากการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่สำคัญ คือ การลดค่าเงินดอลลาร์สหรัฐลง การเปลี่ยนแปลงมาตรการทางการเงินของสหรัฐที่ยกเลิกมาตรฐานทองคำ ในช่วงนั้นการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าในตลาดโลก ก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.5 และ 24.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2522-2524 รัฐได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้นโยบายการเงิน และมาตรการควบคุมราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพได้แก่การควบคุมราคาข้าวราคาน้ำตาล รัฐใช้นโยบายทางภาษีอากร เพื่อตรึงราคาสินค้า ขยายการชดเชยภาษีอากร ลดอัตราอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนั้นแล้ว รัฐก็ได้เพิ่มนโยบายส่งเสริมการส่งออกและทดแทนการนำเข้า โดยเชื่อว่าจะทำให้เกิดการจ้างงานและเกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศรัฐจึงมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นหลักในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ภาวะเศรษฐกิจซบเซาอย่างเห็นได้ชัด เกิดปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรง และเกิดปัญหาการขาดดุลการค้า จากการใช้นโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าอย่างมาก เป็นผลทำให้ประเทศไทยต้องประสบปัญหาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 อย่างรุนแรง เกิดภาวะการขาดดุลเงินสด เป็นเงิน 77,200 ล้านบาท เทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่เกิน 64,000 ล้านบาท การที่รัฐใช้จ่ายไปกับการลงทุนในโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายเร่งรัดและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจและรายจ่ายประจำของรัฐบาล ทำให้ต้องกู้เงินจากต่างประเทศและภายในประเทศมากยิ่งขึ้น ดังนั้นปัญหาที่ประสบในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 และ 4 คือ ปัญหาด้านการกระจายรายได้ ซึ่งไม่ทัดเทียมกัน การกระจุกตัวกับการพัฒนาอยู่ในเฉพาะเขตเมืองเท่านั้น ไม่อาจ

กระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคได้¹⁷ ดังนั้น ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 รัฐจึงวางนโยบายและวัตถุประสงค์ฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยเน้นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ทั้งนี้ เป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา ทำให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มใช้นโยบายกีดกันทางเศรษฐกิจ อัตราการผลิตของผลผลิตรวมลดลงจากร้อยละ 7 เหลือเพียงร้อยละ 4 ต่อปี

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)¹⁸

แนวนโยบายในการพัฒนาประเทศแตกต่างไปจากแผนอื่น ๆ คือ

- 1) มีลักษณะเป็นแผนนโยบาย โดยยึดพื้นที่เป็นหลักการวางแผนและโครงการ เพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติในภาครัฐบาลและเอกชน
- 2) เน้นรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศเป็นพิเศษ โดยการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ
- 3) เน้นความสมดุลย์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค
- 4) เน้นการแก้ปัญหาความยากจนในชนบท
- 5) เน้นการแปลงแผนไปสู่ภาคปฏิบัติให้ได้ผลต่อประชาชนอย่างจริงจัง
- 6) เน้นบทบาทและระดมความร่วมมือจากเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ส่งเสริมเอกชนให้เข้ามามีส่วนแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

¹⁷ นิพัทธ พุกกะณะสุต, "ปัญหาพื้นฐานและแนวโน้มเศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า" ในศักยภาพและอนาคตของเศรษฐกิจไทย, จารุมา อัครกุล ตรีณ พงศ์มนพัฒน์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 4-5.

¹⁸ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529).

วัตถุประสงค์หลัก

- 1) เพื่อฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ
- 2) เพื่อปรับโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ
- 3) เพื่อพัฒนาโครงสร้างและกระจายบริการทางสังคม
- 4) เพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท
- 5) เพื่อประสานการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ
- 6) ปฏิรูประบบการบริหารงานของรัฐ และกระจายสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

- 1) กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ คือ
 - 1.1) เร่งระดมเงินออม ในภาครัฐ และเอกชนทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ปรับปรุงภาษีอากร เป็นต้น
 - 1.2) สร้างวินัยทางเศรษฐกิจและการเงิน โดยดำเนินมาตรการการเงินและการคลังเพื่อการประหยัดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย
 - 1.3) การใช้นโยบายการเงินการคลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของประเทศ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศทั้งทางด้านเกษตร อุตสาหกรรม และพลังงาน
- 2) แนวทางการพัฒนาเพื่อปรับโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
 - ปรับโครงสร้างทางอุตสาหกรรม โดยเร่งดำเนินการมาตรการทางภาษี และสิ่งจูงใจต่าง ๆ เพื่อการผลิตเพื่อการส่งออก การกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก นิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ประหยัดการใช้พลังงาน และอุตสาหกรรมที่สร้างงานเป็นสำคัญ

การพัฒนาอุตสาหกรรมในช่วงนี้ รัฐเน้นการปรับปรุงโครงสร้าง อุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพ เร่งส่งเสริมการส่งออก และพัฒนา อุตสาหกรรมพื้นฐานในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นสำคัญ แม้ว่าในระยะที่ผ่านมา เขตอุตสาหกรรมได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่พื้นฐานในการผลิตสินค้า อุตสาหกรรมนั้น ยังต้องพึ่งพาวัตถุดิบและปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ เป็นส่วนใหญ่ ความเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมมิได้กระจายไปสู่ภูมิภาคแต่กระจุกตัวอยู่ใน เขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจภายนอกประเทศได้เปลี่ยนแปลง ไป อันเนื่องมาจากปัจจัยปัญหาราคาน้ำมัน และภาวะเงินเฟ้อที่มีผลกระทบต่อ ประเทศไทยด้วย^{1๐} รัฐได้ปรับปรุงแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ เพื่อรักษาฐานะทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคปรับปรุงโครงสร้าง ความคุ้มครอง โดยการเพิ่มสิ่ง จูงใจเพื่อส่งเสริมการส่งออก ซึ่งจะช่วยลดภาวะการขาดดุลการค้า และการ กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น^{๒๐} ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จะเป็นอุตสาหกรรมที่มีโอกาสก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และสามารถขยายฐานไปสู่สินค้า ใหม่ ๆ ได้ และเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค และการสร้างงานในชนบท ดัง จะเห็นได้จากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ดังนี้

^{1๐} ศิววงศ์ จังคศิริ, "ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม", ในศักยภาพและอนาคตของเศรษฐกิจไทย, จารุมา อัจกุล ตีรณ พงศ์มพัฒน์ บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528) หน้า 137.

^{๒๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า 137.

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)²¹

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

- ทางด้านเศรษฐกิจ รักษาระดับการขยายตัวให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 เพื่อรองรับกำลังแรงงานใหม่ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานไม่น้อยกว่า 3.5 ล้านคน

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 6

มีแนวทางดังนี้

1) เพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนปรับปรุงระบบการบริหารและการจัดการ โดยหันมาเพิ่มบทบาทของเอกชนในการพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น ไม่เฉพาะด้านการผลิต แต่รวมทั้งการให้บริการพื้นฐานอันเป็นหน้าที่ของรัฐด้วย

2) ปรับปรุงระบบการผลิต การตลาด และยกระดับคุณภาพปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ต้นทุนสินค้าลดลง พร้อมทั้งขยายตลาด เพื่อให้สินค้าไทยสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้

3) มุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบทให้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและการลงทุน

1) เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานในรูปแบบต่าง ๆ

2) เพื่อบรรเทาการขาดดุลการค้าทางเศรษฐกิจ โดยเพิ่มรายได้ การส่งออก และบริการในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.9/ปี กระจายการส่งออกไปยังสินค้าและตลาดใหม่ ๆ

3) เพื่อบรรเทาปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ โดยให้ความสำคัญกับชนบท

²¹ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม

1) อุตสาหกรรมส่งออก โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรที่มีสู่ทางการส่งออกสูง สามารถทดแทนการนำเข้า ขยายฐานไปสู่การผลิตสินค้าใหม่ ๆ อันได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมไม้ และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยาง และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยเน้นการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐาน

2) เน้นการเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมวิชาการ อันได้แก่ อุตสาหกรรมประกอบผลิตภัณฑ์ และชิ้นส่วนอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม

3) มุ่งสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมในภูมิภาค จะเห็นว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมโดยทั่วไป และอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเฉพาะการอุตสาหกรรมเป้าหมายได้เน้นอุตสาหกรรม 3 ประเภทที่มีโอกาสก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคและการสร้างภายในชนบท คือ

1) อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรที่มีสู่ทางการส่งออกสูงสามารถทดแทนการนำเข้า รวมทั้งขยายฐานการผลิตไปสู่สินค้าใหม่ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมไม้ และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ โดยเน้นการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างงานและบรรเทาปัญหาการว่างงานตามฤดูกาล

2) อุตสาหกรรมวิศวกรรม โดยเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมวิศวกรรมเพื่อเป็นฐาน สำหรับอุตสาหกรรมอื่นในระยะยาวและให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมวิศวกรรมระดับกลางและประเภทที่ใช้ในภาคการเกษตร โดยเฉพาะงานโลหะและอุตสาหกรรมประกอบผลิตภัณฑ์และชิ้นส่วนอุปกรณ์สื่อสารคมนาคม

3) อุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมในภูมิภาค มุ่งสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมในภูมิภาค โดยกระจายประเภทสินค้าและพัฒนาผู้ประกอบการ ส่งเสริมเทคโนโลยีซึ่งมีส่วนในการสร้างงานเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับการ

แก้ไขปัญหาการว่างงานตามฤดูกาล^{๒๒} ในแผนพัฒนาฉบับที่ 7 จะเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมพร้อมไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันก็เน้นการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้น และให้เป็นไปได้ตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 ดังนี้

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)*

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 7

- 1) รักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้การเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ
- 2) การกระจายรายได้และการกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและชนบทให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
- 3) เร่งรัดพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

การพัฒนาประเทศให้มีความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์หลักทั้ง 3 ประการนั้น จะต้องพิจารณาถึงโอกาสและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ซึ่งโอกาสและข้อจำกัดมีดังต่อไปนี้

โอกาสการพัฒนา

โอกาสที่จะเอื้ออำนวยในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปได้ ได้แก่

- 1) โอกาสการขยายตัวของการส่งออกของสินค้าไทย ยังคงมีแนวโน้มที่ดีทั้งตลาดสหภาพยุโรปและเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก ตลอดจนแนวโน้มการขยายตัวที่ดีทาง

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า 138

* แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๙)

เศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก นโยบายเปิดตลาดของประเทศญี่ปุ่น ประเทศ
อุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย ช่วยสนับสนุนและขยายตลาดสินค้าส่งออกของไทยให้
กว้างขวางยิ่งขึ้น

2) โอกาสการขยายฐานการผลิตสาขาอุตสาหกรรมยังคงมีอยู่มาก ทั้ง
อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า โดยเฉพาะ
อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมวิศวกรรม อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

3) โอกาสของการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลงทุนปรับโครงสร้าง
การผลิตในสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรมบริการ รวมทั้งการลงทุนในระยะที่ผ่าน
มาได้ส่งผลในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้น มีการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี
ที่เหมาะสม และมีการปรับใช้เทคโนโลยีในระดับสูงขึ้นหลายสาขา อันได้แก่
การผลิตในสาขาเกษตรกรรมแผนใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรม
แปรรูปอาหาร การคมนาคมสื่อสาร เป็นต้น

ข้อจำกัดที่มีต่อการพัฒนา

ข้อจำกัดทั้งภายในและภายนอกประเทศที่อาจมีผลต่อการพัฒนาประเทศ
พอสรุปได้ดังนี้

ที่ดินเพื่อการผลิตลดลงและมีราคาสูงขึ้น การขยายตัวการผลิตทางด้าน
อุตสาหกรรมและบริการ ตลอดจนการขยายตัวเมืองและการเก็งกำไรที่ดิน ทำให้เป็น
ข้อจำกัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ทำให้มีข้อจำกัดต่อการพัฒนาต่อไปในอนาคตในแง่
ภาวะขาดแคลนที่ดิน ที่ดินมีราคาแพง ส่งผลต่อขีดความสามารถการแข่งขันในตลาด
โลกของประเทศ

ความได้เปรียบในด้านความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง
ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ด้านค่าจ้าง คุณภาพของแรงงานไทยในระดับพื้นฐาน ยัง
อยู่ในเกณฑ์ดี แต่เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือ ช่างเทคนิค แรงงานที่มีอยู่
ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ด้อยฝีมือและขาดทักษะ ไม่สอดคล้องกับความต้องการแรง
งานที่มีฝีมือ ดังนั้น แนวโน้มความแตกต่างของค่าจ้างระดับต่าง ๆ จะมีมากขึ้น
การกระจายรายได้มีแนวโน้มเลวลง การบริการพื้นฐานยังขาดแคลน ความต้อง

การทางด้านบริการพื้นฐานยังต้องการเพิ่มตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจอีกมาก การก่อสร้างในโครงการขยายบริการพื้นฐานประสบปัญหาเรื่องราคาวัสดุ และขาดแคลนผู้รับเหมาที่จะมาดำเนินการ นอกจากนี้ การที่ภาคเอกชนได้เข้ามาร่วมลงทุนและดำเนินการพื้นฐาน ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐวิสาหกิจ

ความเสื่อมโทรมของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในระยะที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่อุตสาหกรรมและบริการ และเปลี่ยนสภาพชนบทเป็นชุมชนเมือง ทำให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ ทางอากาศ และเสียง กระทบต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก

ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก

อันได้แก่

- 1) การชะลอตัวทางเศรษฐกิจโลก เนื่องจากความพยายามแก้ไขปัญหาความไม่สมดุลย์ทางเศรษฐกิจของประเทศมหาอำนาจทางอุตสาหกรรม และประเทศอุตสาหกรรมใหม่ขึ้น ทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจช้าลง เมื่อเทียบกับการขยายตัวอย่างรวดเร็วในปี ค.ศ. 1980
- 2) ความไม่แน่นอนของราคาน้ำมัน ราคาสินค้าเกษตร อัตราแลกเปลี่ยนและดอกเบี้ย มีผลกระทบต่อฐานะและดุลการค้า ดุลบัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน และระดับราคาภายในประเทศโดยตรง
- 3) การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจและการค้าของโลก โดยเฉพาะการรวมตัวของกลุ่มการค้าต่าง ๆ ตลอดจนนโยบายการแก้ไขปัญหาการค้าดุลการค้าคลั่ง แลดุลบัญชีเดินสะพัดในสหรัฐอเมริกา มีผลกระทบต่อการลงทุน และการค้าของไทย การกีดกันและการแข่งขันทางการค้าทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ผลจากการกระจายการค้าระหว่างประเทศในรูปทวิภาคี การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ การเจรจาร่วมกันหลายฝ่ายในการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งในผลบวกและเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประการ ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 ไว้ดังนี้

แนวทางการรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในสถานะที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพ ประกอบด้วย

- 1) การดำเนินนโยบายการเงินและการคลังและการพัฒนาตลาดหุ้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันเศรษฐกิจไทยกับต่างประเทศ เร่งระดมเงินออม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระดมทุนของตลาดหุ้นในประเทศ
- 2) พัฒนาการเกษตรโดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและปรับโครงสร้างการผลิตทางเกษตรและผลิตผลทางเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 3) การพัฒนาอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุนโดยการสร้างโอกาสในการแข่งขันประกอบธุรกิจการค้าและการลงทุนของไทยในต่างประเทศผ่านกลไกระเบียบของภาครัฐให้เอื้อต่อการดำเนินงานและภาคเอกชนโดยให้เอกชนเป็นแกนนำในการพัฒนาอุตสาหกรรม การลงทุนจากต่างประเทศ ส่วนภาครัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุนและกำกับดูแลเท่านั้น
- 4) เร่งรัดการขยายการลงทุนด้านบริการพื้นฐานให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ
- 5) พัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้เชื่อมโยงเข้ากับพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก โดยเอื้ออำนวยและวางรูปแบบการพัฒนาเมืองให้คล่องตัว และสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการลงทุนให้บริการพื้นฐานดังกล่าวมากขึ้น
- 6) ปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรกรรมและกระจายอุตสาหกรรมบริการไปสู่ภูมิภาคโดยเน้นการยกระดับรายได้จากเกษตรกรรมคุ้มครองสนับสนุนเกษตรกรให้ได้รับความเป็นธรรมในระบบการผลิต ตลอดจนราคาผลผลิตการเกษตร เสริมสร้างศักยภาพของจังหวัดให้เป็นศูนย์การกระจายอุตสาหกรรมในภูมิภาค การนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เช่น พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ พื้นที่ภาคกลางตอนบน เป็นต้น
- 7) พัฒนาคูณภาพสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเน้นการปรับปรุงกลไกการพัฒนา การบริหารการจัดการ มลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ภาคของเสีย สารอันตรายให้มีประสิทธิภาพ

จากลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่จะพัฒนาไปสู่สังคมอุตสาหกรรมมากขึ้นและโครงสร้างการผลิตของภาคอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนแปลงจากการผลิตสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคไปสู่อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสำเร็จรูป และอุตสาหกรรมต่อเนื่องมากขึ้นแล้วก็ตาม การกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรมในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 รัฐมีแนวนโยบายและมาตรการพอสรุป ได้ดังนี้

1) นโยบายส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมเป็นการทั่วไป โดยใช้ นโยบายการเงิน การคลัง การปรับปรุงระบบภาษีอากร สิทธิประโยชน์ และกฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งการเร่งรัดและพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การฝึกอบรม และพัฒนาระดับฝีมือแรงงาน การเสริมสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการใช้ระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นตัวผลักดันการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม

2) นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมให้ก้าวหน้าต่อไป โดยคำนึงถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมในด้านความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น การใช้วัตถุดิบและวัตถุดิบสำเร็จรูปในประเทศ อุตสาหกรรมที่เน้นเป็นรายสาขามีดังนี้ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่มห่ม , อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุตสาหกรรมกระดาษ , อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ , อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

3) นโยบายกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ต่างจังหวัด โดยให้การสนับสนุนและช่วยเหลืออุตสาหกรรมต่างจังหวัดเป็นการทั่วไป และจังหวัดที่มีโอกาสการพัฒนาอุตสาหกรรมสูง โดยกำหนดจังหวัดเป้าหมายไว้ 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์ นครราชสีมา ขอนแก่น สระบุรี ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และสงขลา นอกจากนี้จะพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่และเร่งรัดการแก้ไขป้องกันมลพิษจากอุตสาหกรรม²³

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 140-141

2.3 สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7²⁴

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509)

- 1) เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเดี่ยว
- 2) รัฐมุ่งเน้นสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้กับกิจการอุตสาหกรรมภาคเอกชน เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน เขื่อน ชลประทาน เป็นต้น
- 3) มุ่งการส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนโดยเฉพาะกิจการอุตสาหกรรมแทนภาคเกษตรกรรม โดยใช้นโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า
- 4) รายได้ประชาชาติโดยรวม 8%

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)

- 1) ยังคงเป็นการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนนอยู่ เพื่อให้เป็นการต่อเนื่อง
- 2) มีการผลิตข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด เป็นต้น
- 3) รายได้ประชาชาติเป็น 7.5%
- 4) เกิดปัญหาความแตกต่างของรายได้ระหว่างกรุงเทพกับชนบทเนื่องจากมีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมเกิดขึ้น เฉพาะกรุงเทพและปริมณฑล
- 5) ส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนโดยเป็นนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)

- 1) ส่งเสริมการส่งออกเพื่อแก้ไขปัญหาขาดดุลการค้า

²⁴ สุทิน ลีปิยะชาติ, เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2538, หน้า 2-4.

2) กระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคลดความเหลื่อมล้ำของรายได้และความเป็นอยู่ของประชาชน

3) รายได้ประชาชาติเป็น 6.2% เกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน เกิดภาวะเงินเฟ้อ ค่าเงินดอลลาร์ตกต่ำ

4) ได้เพิ่มแผนประชากรเข้าไปด้วย โดยมีการวางแผนครอบครัวเพื่อให้จำนวนประชากรสมดุลกับค่าครองชีพ

5) ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกควบคู่ไปกับอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)

1) ภาวะเศรษฐกิจขบเซ้าทั่วโลก สร้างความเป็นธรรมในทางเศรษฐกิจ

2) กระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคและชนบทมากขึ้น

3) เน้นการผลิตอุตสาหกรรมทางการเกษตรมากขึ้น เพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมส่งออก

4) รายได้ประชาชาติ 7% รายได้ภาคเกษตรกรรมตกลง แต่รายได้ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเกือบ 5 เท่า ทางพาณิชย์เพิ่มขึ้น 5 เท่า และการบริการเพิ่มเป็น 2 เท่า

5) ยังคงส่งเสริมนโยบายการส่งออกมากขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

1) รัฐเน้นการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ เร่งรัดการส่งออก

2) พัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

3) มีการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคเพื่อสร้างงานมากขึ้น ส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในภูมิภาค อันเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน เช่น อุตสาหกรรมปิโตรเคมี เป็นต้น

- 4) รายได้ประชาชาติเป็น 3.9% เกิดการกีดกันทางการค้า เศรษฐกิจทั่วโลกซบเซา
- 5) ลดบทบาทของรัฐในทางรัฐวิสาหกิจให้น้อยลง เพิ่มบทบาทเอกชนในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจโดยการตั้ง กรอ. ขึ้น
- 6) รักษาเสถียรภาพแก้ไขปัญหาขาดดุลการค้า

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

- 1) เน้นความสำคัญของอุตสาหกรรมทั่วไป อุตสาหกรรมเป้าหมายที่พัฒนาเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้ คือ อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมวิศวกรรม อุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในภูมิภาค
- 2) รัฐให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมส่งออกที่พัฒนาแข่งขันกับตลาดโลกได้
- 3) ปรึบลดอัตราภาษีเพื่อเอื้ออำนวยกับอุตสาหกรรมการส่งออก
- 4) ฐานะการเงินและการคลังดีขึ้น เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมั่นคง รายได้ประชาชาติเป็น 10.5%
- 5) เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

- 1) พัฒนาอุตสาหกรรมชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- 2) เร่งกระจายรายได้ไปสู่ชนบท โดยกำหนดให้เกษตรกรในชนบทเป็นกลุ่มเป้าหมาย
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมเป็นการทั่วไป ปรับปรุงสิทธิประโยชน์ ระบบภาษีอากร และกฎระเบียบต่าง ๆ
- 4) เสริมสร้างขีดความสามารถทางเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เพื่อให้ขยายตัวทางอุตสาหกรรม

5) พัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา เพื่อให้เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยใช้วัตถุดิบและวัตถุดิบสำเร็จรูปมากขึ้น ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

6) กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ต่างจังหวัดมากขึ้น

7) รายได้ประชาชาติในช่วงแรกของแผนเป็น 8.0%

2.4 ความสัมพันธ์ของกฎหมายกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

กฎหมายทำหน้าที่เป็นเป็นเครื่องมือที่จะทำให้นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นรูปร่างมีผลบังคับในสังคมได้อย่างจริงจัง เพราะกฎหมายกำหนดแนวทางที่จะประพฤติปฏิบัติเอาไว้รวมทั้งการยกเว้นการประพฤติปฏิบัติด้วย หากฝ่าฝืนก็จะเกิดผลร้ายหรือถูกลงโทษ กฎหมายจึงมีสภาพบังคับ สภาพบังคับจะได้ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์กร และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ ดังนั้น นโยบายกฎหมาย องค์กร และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่จะทำให้ นโยบายบรรลุเป้าหมาย²⁵

ดังนั้น กฎหมายจึงต้องบัญญัติให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วย กล่าวคือ กฎหมายจะรองรับนโยบายและจะเป็นเครื่องมือให้การปฏิบัติการกิจกรรมมุ่งไปสู่ทิศทางเดียวกัน จริงอยู่อาจมีกฎหมายบางฉบับที่ออกมาและก่อให้เกิดการปฏิบัติในทิศทางตรงกันข้ามหรือไม่มีกฎหมายในเรื่องที่ต้องการดำเนินการ²⁶ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ นักกฎหมายต้องสร้างกฎหมายหรือ

²⁵ ชุมพร บัจจุสานนท์ กฎหมายกับการพัฒนาวารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 2530 หน้า 39.

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

สร้างมาตรการทางกฎหมาย เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมและตอบสนองต่อ
ทิศทางของแผนให้มากที่สุด²⁷

มาตรการกฎหมายอันหนึ่งที่ตอบสนองต่อนโยบายเศรษฐกิจของรัฐ ก็คือ
มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการลงทุน โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ได้ใช้มาตรการทางกฎหมายตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายในช่วงเวลาต่าง ๆ
เพื่อสนองนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐบาลกฎหมายฉบับแรกที่รัฐตราออกใช้บังคับ
คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2497 รัฐได้เห็นความสำคัญ
ของอุตสาหกรรมและหันมาพัฒนาทางอุตสาหกรรมตั้งแต่ภายหลังสงครามโลก ครั้งที่
2 โดยการที่รัฐได้เริ่มให้มีการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจอุตสาหกรรมขึ้นในกระทรวง ทบวง
กรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น จัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมทอผ้าในกระทรวงกลาโหม
ในปี 2490 แต่สำหรับการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคเอกชนนั้น อาจถือได้ว่า
รัฐได้ริเริ่มเป็นครั้งแรก โดยการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ.
2497 ขึ้น²⁸ จากการที่รัฐได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการส่งเสริม
เอกชนในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมรัฐจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง
เรียกว่า คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรม คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ในการให้
คำปรึกษาแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรม
เช่น การกำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการอุตสาหกรรมที่มีการส่งเสริมการให้
ลดหรืองดภาษีอากรต่าง ๆ ตลอดจนการคุ้มครองกิจการอุตสาหกรรมในลักษณะ
ต่าง ๆ²⁹ แม้ว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวนี้จะไม่มีเจตนาพื้นฐานอย่างดี และใช้บังคับ

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

²⁸ โทศล ฉันทิกุล การให้สิ่งจูงใจและปัญหาทางกฎหมายสำหรับการลงทุน
จากต่างประเทศ ในประเทศไทย และประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ วิทยานิพนธ์นิติ
ศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 15-16.

²⁹ ดูรายละเอียดในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2497
มาตรา 12 (1)-(2).

อยู่หลายปี แต่ก็ไม่สามารถส่งผลให้ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้³⁰ กล่าวคือนอกจากจะได้มีการส่งเสริมการลงทุนแล้ว ยังเป็นกฎหมายที่เต็มไปด้วยบทลงโทษเช่นในกรณีที่เจ้าของกิจการอุตสาหกรรมไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อตกลงรัฐมนตรีจะงดการช่วยเหลือ และจะเรียกร้องให้เจ้าของกิจการอุตสาหกรรมเสียค่าปรับเป็นจำนวนไม่เกินสิบ เท่าของประโยชน์ที่เจ้าของกิจการอุตสาหกรรมได้รับจากการช่วยเหลือตามความในพระราชบัญญัติได้³¹ และต่อมาก็ได้มีกฎหมายตามมาอีกหลายฉบับ ซึ่งได้แก่ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 33 พ.ศ. 2501 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2503 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2505 กฎหมาย 2 ฉบับหลังนี้เป็นกฎหมายที่วางฐานให้รัฐเข้ามามีบทบาทส่งเสริมการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง³² โดยในระยะเริ่มแรกที่รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนเอกชนในภาคอุตสาหกรรมนี้ รัฐมีแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยมุ่งเน้นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า³³ (import substitution) เพื่อสนองนโยบายเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-2 (พ.ศ. 2504-2515)

³⁰ คูโกลล ฉันทิกุล ในเชิงอรรถที่ 4, หน้า 17.

³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

³² อัจฉนา วัฒนายุกิจ "นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย" ในเศรษฐกิจศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด, วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ บรณาธิการ สำนักพิมพ์ผู้จัดการ 2537 หน้า 286.

³³ ปราณี ทินกร "เส้นทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย" เศรษฐกิจอุตสาหกรรม ภาคสอง ในเศรษฐกิจไทย : บนเส้นทางแห่งสันติประชาธรรม เล่มหนึ่ง, ริงสรรค์ ธนะพรพันธ์, นิพนธ์ พัวพงค์กร บรณาธิการ จัดพิมพ์โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2531, หน้า 176.

ในช่วงปี 2509 นี้เองได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมขึ้น³⁴ และในเวลาต่อมา ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ออกบังคับใช้ ในช่วงนี้รัฐได้มีนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมการลงทุน รัฐจึงออกกฎหมายดังกล่าวมารองรับนโยบาย

ในหัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงการบริหารงานส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนมาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการลงทุน ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ตามลำดับดังนี้

2.5 การบริหารงานส่งเสริมการลงทุน

ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2497 การบริหารการลงทุนของรัฐบาล อยู่ในรูปของคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมแต่การตัดสินใจต้องนำเสนอเพื่อขออนุมัติคณะรัฐมนตรี ต่อมาได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 33 พ.ศ. 2501 ได้จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเศรษฐกิจขึ้น มีอำนาจหน้าที่เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีอีกเช่นกัน โดยคณะกรรมการเศรษฐกิจมีหน้าที่เพียงให้คำปรึกษา³⁵

ต่อมาได้ออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2503 ได้กำหนดรูปแบบของคณะกรรมการออกเป็น 2 ชุด คือ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมและคณะกรรมการบริหาร โดยกฎหมายมุ่งให้คณะกรรมการ

³⁴ คูโกศล ฉันทิกุล, หน้า 21.

³⁵ โกศล ฉันทิกุล, หน้า 24-26.

ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม เป็นคณะกรรมการในระดับนโยบาย ในการพิจารณาคำขอรับการส่งเสริม การกำหนดนโยบายการลงทุนและอื่น ๆ สำหรับ คณะกรรมการบริหารก็มีหน้าที่ในด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน³⁶ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทบาทบริหารของคณะกรรมการตามพระราช บัญญัติดังกล่าวยังไม่เห็นเด่นชัด จึงไม่ขอก้าวในรายละเอียด แต่คณะกรรมการ เริ่มมีบทบาทในการบริหารงานส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การลงทุน พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2508 กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2509 มีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 การบริหารการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การลงทุนฯ พ.ศ. 2505

การบริหารการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การลงทุนฯ พ.ศ. 2505 ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานการส่งเสริมการลงทุนใน รูปของคณะกรรมการเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2503

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ได้กำหนดรูปแบบคณะกรรมการ ออกเป็น 2 ชุด คือ

1) คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505 ซึ่งประกอบด้วยประธาน กรรมการและกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบสี่คน และคณะรัฐมนตรี จะแต่งตั้งบุคคลอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคนให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุนฯ ก็ได้³⁷

³⁶ คูโกลล์ ฉันทิกุล, หน้า 28.

³⁷ คูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 6.

2) คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรมเป็นประธานและกรรมการบริหารอื่น ๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินหกคน กรรมการบริหารมีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนฯ และปฏิบัติงานธุรการอื่น ๆ³⁸

2.2.4 การปรับปรุงการบริหารงานส่งเสริมการลงทุนฯ ในปี 2508

ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2508 ได้ยกเลิกคณะกรรมการบริหารตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2505 ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ทางบริหารและธุรการ ในขณะเดียวกันก็กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นมาแทนให้ทำหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ³⁹

2.4.3 การบริหารการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515

การบริหารงานยังคงเป็นรูปคณะกรรมการ โดยมีคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนเป็นคณะกรรมการหลักเป็นผู้รับผิดชอบในงานนโยบายและการบริหาร โดยทั่วไปตามกฎหมายและมีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ โดยปรับปรุงในเนื้อหา และรายละเอียด ดังนี้

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารนโยบายขยายของเขตการส่งเสริมการลงทุนให้กว้างขึ้นไม่จำกัด เฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมเท่านั้นแต่รวมถึงกิจการในสาขาอื่นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งคณะกรรมการประกอบไปด้วย ประธานกรรมการ

³⁸ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 11 และ มาตรา 16.

³⁹ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2508, มาตรา 5.

รองประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสิบสองคน โดยมีเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นเลขานุการและคณะรัฐมนตรี อาจแต่งตั้งบุคคลอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคนเป็นที่ปรึกษาได้⁴⁰

2.4.4 การบริหารการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

ยังคงรูปแบบการบริหารการส่งเสริมการลงทุนในรูปของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้กำหนดนโยบายและเสนอนโยบาย ซึ่งคณะกรรมการประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นรองประธานคณะกรรมการ และที่ปรึกษาจำนวนสิบคน และห้าคนตามลำดับนอกจากนี้ยังให้อำนาจคณะกรรมการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อศึกษาลู่ทางการลงทุน⁴¹ และยังสามารถตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ขึ้นอีกหลายชุด

นอกจากนี้ยังกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานให้กว้างขวางชัดเจนขึ้นอีกในมาตรา 13 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่ในการเผยแพร่และชักจูงให้มีการลงทุน มีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์โครงการศึกษารวบรวมข้อมูล เป็นต้น⁴² นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการลงทุนขึ้นอีกด้วย

⁴⁰ ดูประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 3.

⁴¹ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 24.

⁴² ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 13.

2.6 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน⁴³

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศที่เป็นกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ โดยใช้มาตรการทางกฎหมายโดยการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตลอดจนการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนเกิด ให้เกิดการลงทุนในประเทศโดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

- 1) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ มอบหมาย
- 2) เผยแพร่บรรยากาศการลงทุน เพื่อให้ให้นักลงทุนเกิดความสนใจและมั่นใจการลงทุน
- 3) ศึกษาค้นคว้าลู่ทางการลงทุน จัดทำรายงานความเหมาะสมของการลงทุนและวางแผนส่งเสริมการลงทุน
- 4) วิเคราะห์โครงการที่มีผู้มายื่นคำขอรับการส่งเสริม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาตรวจสอบและควบคุม ตลอดจนประเมินผลการลงทุนตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม
- 5) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศไทย
- 6) จัดให้มีศูนย์บริการลงทุนสำหรับผู้สนใจลงทุนและผู้ลงทุนในการจัดให้ได้มาซึ่งการอนุญาตและการให้ใช้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับโครงการลงทุน การจัดหาผู้ร่วมทุนและชี้แนะการลงทุน
- 7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

⁴³ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน สำนักนายกรัฐมนตรี 2536 หน้า 5.

2.7 มาตรการส่งเสริมการลงทุน

2.7.1 มาตรการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่ออุตสาหกรรม พ.ศ. 2503 มีสาระสำคัญดังนี้

2.7.1.1 หลักประกันการลงทุน

- 1) รัฐจะไม่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ชั้นใหม่ แข่งขันกับกิจการพระราชบัญญัติของผู้ได้รับการส่งเสริม (ม.20 (3))
- 2) รัฐจะไม่โอนกิจการอุตสาหกรรมของเอกชนมาเป็นของรัฐ (ม.20 (4))

2.7.1.2 มาตรการคุ้มครองการลงทุน

2.7.1.2.1 มาตรการในการให้สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

- 1) อนุญาตให้น้ำช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ ซึ่งเป็นคนต่างด้าว และครอบครัวเข้ามาในประเทศ เพื่อประโยชน์แก่กิจการอุตสาหกรรมได้ตามจำนวนและกำหนดเวลาให้อยู่ในประเทศได้เท่าที่คณะกรรมการเห็นสมควร ถึงแม้จะเกินอัตราจำนวนคนเข้าเมือง ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (ม.19 (5))
- 2) จะได้รับอนุญาตให้ส่งผลิตภัณฑ์ หรือ ผลิตภัณฑ์ผลิตได้ออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ความปลอดภัย หรือ เศรษฐกิจของประเทศ (ม.19 (6))
- 3) ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเป็นบริษัทจำกัด จดทะเบียนในประเทศไทย หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรมตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น (ม.19 (1))

4) ให้นำหรือส่งเงินทุน ซึ่งนำมาจากต่างประเทศ หรือผลกำไรซึ่งเกิดจากการลงทุนออกนอกประเทศเป็นเงินตราต่างประเทศได้ แต่ในระยะเวลาที่ผู้ขายเงินตราต่างประเทศต้องประสบความสำเร็จ ยุ่งยาก ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจให้ข้อยกเว้นได้ (ม.19 (5))

2.7.1.3 มาตรการในการให้สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวกับภาษีอากร

1) ได้รับงดเว้นการเสียอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร ส่วนประกอบและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการอุตสาหกรรมที่ส่งหรือนำเข้าจากต่างประเทศตามที่คณะกรรมการได้พิจารณาอนุมัติ (ม.19 (2))

2) ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเป็นนิติบุคคล ภายในกำหนดเวลา 5 ปี นับแต่วันออกบัตรส่งเสริม จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้สำหรับผลกำไรที่ได้จากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมใน 3 ปีแรก

สำหรับผู้รับการส่งเสริมสำหรับการขยายกิจการ อุตสาหกรรมไม่ได้รับการยกเว้นในชั้นนี้ (ม.19 (2))

3) งดหรือลดอากรขาเข้าสำหรับวัสดุเครื่องมือ และเครื่องใช้ที่จำเป็นต้องใช้ในกิจการอุตสาหกรรม รวมทั้งโครงโรงงานสำเร็จรูป อุปกรณ์การก่อสร้างโรงงาน ยกเว้นสิ่งของดังกล่าวมานั้นจะมีกำเนิด หรือผลิตได้ในประเทศ ยันมีจำนวนเพียงพอแก่ความต้องการ ทั้งมีราคาและคุณภาพใกล้เคียงกับของต่างประเทศ

4) เพิ่มอากรขาเข้าสำหรับผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผลชนิดเดียวกันกับผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตได้ ภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควร (ม.20 (2))

5) งดหรือลดอากรขาเข้าสำหรับผลิตผลที่ได้จากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม ภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควร

2.7.2 มาตรการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อ
อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505 มีสาระสำคัญดังนี้

2.7.2.1 หลักประกันการลงทุน

- 1) รัฐจะไม่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมขึ้นใหม่แข่งขัน
กับกิจการอุตสาหกรรมของผู้ได้รับการส่งเสริม⁴⁴
- 2) รัฐจะไม่โอนกิจการอุตสาหกรรมของเอกชนมาเป็น
ของรัฐ⁴⁵

2.7.2.2 มาตรการคุ้มครองการลงทุน

2.7.2.1 มาตรการในการให้สิทธิประโยชน์ที่

ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

- 1) อนุญาตให้นาช่างฝีมือ หรือผู้ชำนาญ
การซึ่งเป็นคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อประโยชน์แก่กิจการอุตสาหกรรมได้ตามจำนวนและ
เวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควรรวมตลอดจำนวนและ เวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควร
รวมตลอดถึงคู่สมรสและบุตรซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลดังกล่าวซึ่งคณะกรรมการ
อนุมัติ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเกินอัตราจำนวนคนเข้าเมืองตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่า
ด้วยคนเข้าเมืองหรือไม่⁴⁶
- 2) จะได้รับอนุญาตเสมอไปให้ส่งผลิตภัณฑ์
หรือผลิตผลที่ผลิตได้ออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์
ความปลอดภัย หรือเศรษฐกิจของประเทศ⁴⁷

⁴⁴ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2505, มาตรา 18 (1).

⁴⁵ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2505, มาตรา 18 (2).

⁴⁶ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2505, มาตรา 19 (6).

⁴⁷ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2505, มาตรา 19 (7).

3) บริษัท ห้างหุ้นส่วนให้ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรอันเป็นการยกเว้นหลักกฎหมายที่ดิน⁴⁸

4) อนุญาตให้นำหรือส่งเงินตราออกนอกประเทศเป็นเงินตราต่างประเทศได้ แต่ถ้าเวลาตุลาการจ่ายเงินตราต่างประเทศต้องประสบความยุ่งยากจำเป็นต้องส่งเงินตราสำรองตามสมควรของธนาคารแห่งประเทศไทยจะงดหรือจำกัดการนำเข้าหรือส่งออกเป็นการชั่วคราวเพื่อผลดังกล่าวได้⁴⁹

2.7.2.1 มาตรการในการให้สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวกับ

ภาษีอากร

1) ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรส่วนประกอบ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ โครงโรงงานสำเร็จรูปตามที่คณะกรรมการอนุมัติ⁵⁰

2) ให้ได้รับยกเว้นภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักร ส่วนประกอบ และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการอุตสาหกรรม เครื่องมือและเครื่องใช้ที่จำเป็นต้องใช้ในกิจการอุตสาหกรรมรวมทั้งโครงโรงงานสำเร็จรูป ซึ่งนำมาติดตั้งเป็นโรงงานและอุปกรณ์ก่อสร้างโรงงาน ตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการค้าผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า⁵¹

3) ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 รอบระยะเวลาบัญชี ตามประมวลรัษฎากร (มีระยะเวลา 5 ปี) แต่ไม่ใช้บังคับกรณีการขยายกิจการอุตสาหกรรม⁵²

⁴⁸ คุุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 19 (1).

⁴⁹ คุุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 19 (5).

⁵⁰ คุุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 19 (2).

⁵¹ คุุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 19 (3).

⁵² คุุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 19 (4).

4) กิจการจำพวก ก. ให้ได้รับยกเว้น
อากรขาเข้า ภาษีการค้า สำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่สั่งเข้ามาเพื่อประกอบ
อุตสาหกรรมในปริมาณซึ่งใช้ในการผลิตหรือประกอบเป็นเวลา 5 ปี ตามที่คณะ
กรรมการพิจารณาอนุมัติ^{๕๓}

5) กิจการจำพวก ข. ได้รับการลด
อากรขาเข้า ภาษีการค้าลงกึ่งหนึ่ง^{๕๔}

6) กิจการจำพวก ค. ได้รับการลด
อากรขาเข้า ภาษีการค้าไม่เกิน 1 ใน 3 เป็นเวลา 5 ปี ตามที่คณะกรรมการ
กำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี^{๕๕}

7) การห้ามนำผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับที่
ผู้รับการส่งเสริมได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายข้อกำหนดภายในเวลา
ตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร^{๕๖}

8) การขึ้นอากรขาเข้าที่เรียกเก็บตาม
กฎหมายพิทักษ์อัตราศุลกากร สำหรับผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับที่ผู้รับการส่งเสริมผลิต
ได้ภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร^{๕๗}

9) งดหรือลดอากรขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์
ที่ผู้รับการส่งเสริมผลิตได้ภายในเวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควร^{๕๘}

^{๕๓} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 20.

^{๕๔} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 21.

^{๕๕} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 22.

^{๕๖} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 23 (1).

^{๕๗} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 23 (1).

^{๕๘} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 23 (2).

10) งดหรือลดภาษีการค้าที่ผู้รับการส่งเสริม การส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตภายในเวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควร^{๕๐}

11) เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 5 ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. 2565 มีผลบังคับใช้ กิจกรรมจำพวก ก, ข ที่เริ่ม กิจกรรมใหม่ไม่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีตามข้อ 5 และข้อ 6 โดยถือเป็น จำพวก ค.^{๕๑}

2.7.3 มาตรการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2515 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักประกันและความคุ้มครอง และการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

2.7.3.1 หลักประกันและความคุ้มครอง

1) รัฐจะไม่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมชั้นใหม่แข่งขัน กับกิจการอุตสาหกรรมของผู้ได้รับการส่งเสริม^{๕๑}

2) รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมมา เป็นของรัฐ^{๕๒}

3) ให้นำหรือส่งออกเป็นเงินตราต่างประเทศออกได้
..... ธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่จำกัดการส่งเงินลงทุนที่นำเข้ามาจาก ต่างประเทศให้ต่ำกว่าร้อยละ 20 ต่อปี ถ้าการส่งเงินนั้นภายหลังจากที่นำเข้ามาแล้ว เป็นเวลา 2 ปี และจะไม่จำกัดการส่งผลกำไรให้ต่ำกว่าร้อยละ 15 ต่อปี ของ เงินทุนที่ชำระแล้วที่นำมาจากต่างประเทศ^{๕๓}

^{๕๐} คุุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 23 (3).

^{๕๑} คุุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2505, มาตรา 24.

^{๕๑} คุุประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 15 (1).

^{๕๒} คุุประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 15 (2).

^{๕๓} คุุประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 15 (3).

4) จะได้รับอนุญาตเสมอไปให้ส่งผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตที่ได้จากการส่งเสริมออกนอกประเทศเว้นแต่จำเป็นเพื่อประโยชน์ ความปลอดภัย หรือเศรษฐกิจของประเทศ^{๕๔}

2.7.3.2 สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

1) ผู้ได้รับการส่งเสริมซึ่งเป็นบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในประเทศไทยจะได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินตามจำนวนที่คณะกรรมการเห็นสมควรแม้จะเกินกำหนดจะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น

กรณีเลิกหรือโอนต้องจำหน่ายใน 1 ปี มิฉะนั้น อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินนั้นกิจการนั้น^{๕๕}

2) สิทธิประโยชน์คนเข้าเมือง นำช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการซึ่งเป็นคนต่างด้าวเข้ามาตามจำนวนและเวลาเท่าที่คณะกรรมการเห็นสมควร แม้จะเกินอัตราจำนวนคนเข้าเมืองหรือระยะเวลาให้อยู่ในประเทศตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง^{๕๖}

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

1) ผู้รับส่งเสริมได้รับงดเว้นอากรขาเข้า ภาษีการค้า สำหรับเครื่องจักรที่จำเป็นต้องใช้ในกิจการที่ได้รับส่งเสริมตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ ถ้าผลิตในประเทศสงดเว้นภาษีการค้า^{๕๗}

^{๕๔} คู่มือประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 15 (4).

^{๕๕} คู่มือประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 16.

^{๕๖} คู่มือประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 17.

^{๕๗} คู่มือประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 18.

2) มาตรการยี่ดหุ่่น ถ้าผู้รับไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขเครื่องจักรที่กำหนดในบัตรส่งเสริม เมื่อคณะกรรมการเห็นว่ามีความเห็นควรแก้ไขเงื่อนไขนั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขมีผลย้อนหลังไปจนถึงนำเข้าได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะการนำเข้าจะเกิดขึ้นก่อนในหรือหลังวันที่ประกาศปฏิวัตินี้ใช้บังคับ^{๕๘}

3) สิทธิประโยชน์ภาษีอากร ผู้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามที่คณะกรรมการกำหนด 3-8 ปี

2.7.4 มาตรการทางกฎหมายของพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520

ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 มีดังนี้

2.7.4.1 การให้หลักประกันการลงทุน

- 1) รัฐจะไม่โอนกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ^{๕๙}
- 2) รัฐจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่แข่งขัน^{๖๐}
- 3) รัฐจะไม่ผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม^{๖๑}
- 4) รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่งออกเสมอไป^{๖๒}

^{๕๘} ดูประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515, ข้อ 19.

^{๕๙} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 43.

^{๖๐} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 48.

^{๖๑} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 45.

^{๖๒} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 49.

5) รัฐจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจนำผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่ได้รับการส่งเสริมเข้ามา โดยได้รับยกเว้น อากรขาเข้าและภาษีการค้า⁷³

2.7.4.2 มาตรการคุ้มครองการลงทุน

เพื่อเป็นการช่วยเหลืออุตสาหกรรมบางประเภทที่ต้องประสบกับการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมจากต่างประเทศ คณะกรรมการอาจให้ความคุ้มครอง ดังนี้

1) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับที่ผลิตได้ในประเทศ แต่ไม่เกิน 50% ของราคารวม ค่าประกันภัย และค่าขนส่งนอกประเทศโดยใช้บังคับคราวละไม่เกิน 1 ปี⁷⁴

2) ห้ามการนำเข้าผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับที่ผลิตได้ในประเทศ⁷⁵

3) ประธานกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีอำนาจสั่งให้ช่วยเหลือ หรือแก้ไขวิธีการจัดเก็บภาษีอากรที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน⁷⁶

2.7.4.3 สิทธิประโยชน์ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร

การอนุญาต

1) อนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาเพื่อศึกษาลู่ทางการลงทุน⁷⁷

⁷³ คุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 48.

⁷⁴ คุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 30.

⁷⁵ คุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 50.

⁷⁶ คุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 51.

⁷⁷ คุพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 24.

2) อนุญาตให้ช่างฝีมือ และผู้ชำนาญการเข้ามาทำงาน
ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน⁷⁸

3) อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน⁷⁹

4) อนุญาตให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศ⁸⁰

2.7.4.4 สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร

ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จะได้รับสิทธิและ
ประโยชน์ด้านภาษีดังนี้

1) อาจได้รับการงด หรือลดหย่อนอากรขาเข้าและ
ภาษีการค้า⁸¹ ร้อยละ 50 สำหรับเครื่องจักรที่นำเข้ามา เพื่อใช้ในโครงการที่
ได้รับการส่งเสริม

2) อาจได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้า
สำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น ไม่เกินร้อยละ 90 มีกำหนดเวลาราวละ 1 ปี⁸²

3) อาจได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา
3-8 ปี และอนุญาตให้นำผลขาดทุนไปหักออกจากกำไรสุทธิภายหลังระยะเวลาที่
ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้มีกำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปี⁸³

4) อาจได้รับยกเว้นไม่ต้องนำค่ากู้ควิลล์ ลิขสิทธิ์ หรือ
ค่าสิทธิอย่างอื่นไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้เป็นเวลา 5 ปี⁸⁴

⁷⁸ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 25.

⁷⁹ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 27.

⁸⁰ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 37.

⁸¹ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 29.

⁸² ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 30.

⁸³ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 31 วรรคท้าย.

⁸⁴ ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 33.

5) อาจได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนไปรวมคำนวณ เพื่อเสียภาษีเงินได้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล^{๘๕}

นอกจากสิทธิประโยชน์เหล่านี้แล้ว ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม สำหรับกรณีต่อไปนี้ คือ

2.7.4.5 สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร สำหรับกิจการในเขตส่งเสริมการลงทุน

1) อาจได้รับการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา 50% เป็นเวลา 5 ปี นับจากวันกำหนดเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้ตามปกติ หรือนับจากวันที่มีรายได้^{๘๖}

2) ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล อาจอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ไฟฟ้าประปา เป็นสองเท่าของเงินที่ใช้ในการประกอบกิจการ^{๘๗}

3) อาจอนุญาตให้หักเงินลงทุนในการติดตั้ง หรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่เกิน 25% โดยหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปี ภายในระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่มีรายได้^{๘๘}

2.7.4.6 สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร สำหรับกิจการผลิตหรือประกอบเพื่อส่งออก

1) อาจได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับการนำเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็น^{๘๙}

^{๘๕} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 34.

^{๘๖} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 35 (2).

^{๘๗} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520, มาตรา 24.

^{๘๘} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2520, มาตรา 26.

^{๘๙} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2520, มาตรา 36 (1).

- 2) อาจได้รับยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อส่งกลับออกไป^{๐๐}
- 3) อาจได้รับยกเว้นอากรขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบ^{๐๑}
- 4) อาจได้รับอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล 5% ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากการส่งออก โดยไม่รวมค่าประกันภัย และค่าขนส่ง^{๐๒}

^{๐๐} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2520, มาตรา 36 (2).

^{๐๑} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2520, มาตรา 36 (3).

^{๐๒} ดูพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ พ.ศ. 2520, มาตรา 36 (4).

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
1. ให้การส่งเสริมเฉพาะ กิจการอุตสาหกรรม อย่างเดี่ยว (ม.4,5)	1. ขยายขอบเขตการ ส่งเสริมไม่เฉพาะแต่ กิจการอุตสาหกรรม เท่านั้น แต่รวมไปถึง กิจการสาขาอื่น ๆ ที่สำคัญเพียงพอและ จำเป็นแก่การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ เช่น การขนส่งการผลิตเพื่อ ส่งออก การท่องเที่ยว แต่ไม่รวมถึงกิจการ ธนาคาร กิจการ สถาบันการเงิน และ กิจการค้าตามปกติ (ข้อ 11)	1. กิจการที่ให้การ ส่งเสริมต้อง เป็น กิจการที่สำคัญและ เป็นประโยชน์ในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของ ประเทศ กิจการ ผลิตเพื่อส่งออกไป จำหน่ายต่างประเทศ กิจการที่ใช้ทุน แรงงาน หรือบริการ ในอัตราสูงหรือกิจการ ที่ใช้ผลิตผลการเกษตร หรือทรัพยากร ธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ซึ่งคณะกรรมการ เห็นว่ากิจการนั้น ยังไม่มีในราชอาณาจักร

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
2. ผู้ได้รับการส่งเสริมไม่ จำกัดว่าต้องเป็นนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดา แต่ ต้องเป็นผู้ประกอบกิจการ อุตสาหกรรม (ม.4)	2. กำหนดให้ผู้ได้รับการ ส่งเสริมต้องเป็น บริษัทจำกัด หรือ สหกรณ์ เพื่อเตรียม แนวทาง และเงื่อนไข เข้าสู่รัชมหาชนและ ตลาดหุ้นและเพื่อสนับสนุน นโยบายของรัฐ ในการส่งเสริมกิจการ สหกรณ์ให้เป็นปีกแผ่น ยิ่งขึ้น (ข้อ 12 วรรคสอง)	หรือมีแต่ไม่เพียงพอ หรือกรรมวิธีการผลิต ยังไม่ทันสมัย (ม.16) 2. ผู้ได้รับการส่งเสริม ต้องเป็นบริษัท มูลนิธิ หรือสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายว่าด้วย การนั้น การรองรับ การส่งเสริมก่อน จัดตั้งเป็นบริษัท มูลนิธิ และสหกรณ์ ให้กระทำได้ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่เลขาธิการ กำหนด (ม.17 วรรคสอง, วรรคสาม)

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
3. มีการแบ่งกิจการอุตสาหกรรมที่อาจได้รับการส่งเสริมออกเป็น 3 จำพวก ก. สำคัญและจำเป็นอันดับแรก ข. อันดับรองส่วน ค. คือ นอกจาก ก, ข ตามที่ระบุประเภทและขนาดในกฎกระทรวงหรือประกาศของคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี ซึ่งอาจกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้ (ม.5)	3. ยกเลิกการแบ่งจำพวกของกิจการที่ได้รับส่งเสริมออกเป็น ก. ข. ค. เพราะหมดความจำเป็นแล้ว และความแตกต่างระหว่างกิจการ ก. ข. ค. นั้นมีอยู่ประการเดียวคือ สิทธิและประโยชน์ที่ได้รับในการนำวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นเข้ามาจากต่างประเทศเท่านั้น (ข้อ 11)	3. แบ่งเขตส่งเสริมการลงทุนออกเป็น 3 เขต โดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษนอกเหนือสิทธิประโยชน์ธรรมดา และการกำหนดเขตส่งเสริมการลงทุนให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ม.35)
4. ผู้ได้รับส่งเสริมที่เป็นนิติบุคคล ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล มีกำหนด 5 รอบระยะเวลาบัญชี (เป็นเวลา	4. ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการ	4. เช่นเดียวกับ ป.ว. 227 คือผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไร

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
5 ปี) ตายตัวและไม่ให้ เลยสำหรับการได้รับ ส่งเสริมการขยายกิจการ อุตสาหกรรม(ม.19(4))	ประกอบกิจการภายใน ระยะเวลาที่คณะ กรรมการกำหนดซึ่ง ต้องไม่น้อยกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 8 ปี นับแต่ วันที่มีรายได้จาก การประกอบกิจการ นั้น (ข้อ 20)	สิทธิที่ได้จากการ ประกอบกิจการที่ ได้รับการส่งเสริม มีกำหนดเวลาตามที่ คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้ จากการประกอบ กิจการนั้น แต่เพิ่มต่อ ในกรณีที่ประกอบ กิจการขาดทุนใน ระหว่างเวลาที่ได้รับ ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลผู้ได้รับการ ส่งเสริมจะได้รับ อนุญาตให้นำผลขาดทุน ประจำปีที่เกิดขึ้น ใน ระหว่างเวลานั้นไป หักออกจากกำไรสุทธิ

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
		ที่เกิดขึ้นภายหลัง ระยะเวลาได้รับ ยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคล มีกำหนด เวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นกำหนด เวลานั้น โดยจะ เลือกหักจากกำไร ระหว่างปีใดปีหนึ่ง หรือหลายปีก็ได้ (ม.31)
5. เป็นการส่งเสริมสำหรับ กิจการอุตสาหกรรมทั่วไป ในลักษณะทดแทนการ นำเข้า ยังมีได้มีบทบัญญัติ ให้การส่งเสริมการ ลงทุนแก่กิจการผลิตเพื่อ การส่งออกโดยเฉพาะ	5. มีบทบัญญัติให้สิทธิ ประโยชน์พิเศษแก่ กิจการผลิตเพื่อ ประโยชน์ในการ ส่งออก (ข้อ 25)	5. เช่นเดียวกับ ป.ว. 227 คือ มีบทบัญญัติ ให้สิทธิประโยชน์ พิเศษเพื่อส่งเสริม การส่งออกตาม ม.36 (1)-(4)

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
6. กำหนดหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการฯ ไว้เพียงว่า "มีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการและปฏิบัติงานธุรการอื่นๆ เท่ากันด้วย เหตุนี้การอนุญาตหรือการอนุมัติใด ๆ ไม่ว่าจะมีส่วนสำคัญมากน้อยเพียงไร ก็จะต้องนำเข้าไปประชุมคณะกรรมการเพื่อรับมติทั้งสิ้น (ม.1)	6. ให้คณะกรรมการพิจารณามอบอำนาจให้สำนักงานกระทำการใด ๆ แทนหรือแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้กระทำการใด ๆ แทนหรือแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้กระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมายได้ ทั้งได้กำหนดหน้าที่เพิ่มให้สำนักงานดำเนินการชักจูงเพื่อให้มีการลงทุน และปฏิบัติงานบริการลงทุนขึ้นอีกด้วย (ข้อ 8)	6. ในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้สำนักงานกระทำการใด ๆ แทนหรือแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อให้กระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมาย หรือเรียกบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบายคำแนะนำ หรือความเห็นได้และเมื่อสำนักงานหรือคณะอนุกรรมการได้กระทำการไปแล้ว ต้องรายงานให้คณะกรรมการทราบด้วย (ม.11)

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
7. ต้องเป็นผู้ได้รับอนุมัติ ให้เป็นผู้ได้รับการส่งเสริมเสียก่อน จึงจะ ได้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการเข้าเมืองได้ (ข้อ 19 (6))	7. เช่นเดียวกับ พรบ. ส่งเสริมปี 05 (ข้อ 17)	7. เพิ่มเต็มสิทธิประโยชน์ เกี่ยวกับคนต่างด้าว เข้าเมือง โดยให้ คณะกรรมการมีอำนาจ อนุญาตให้คนต่างด้าว เข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อศึกษาลู่ทางการ ลงทุน หรือกระทำการ อื่นใดที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการ ลงทุนได้ตามกำหนด ระยะเวลาให้อยู่ใน ราชอาณาจักรเท่าที่ คณะกรรมการพิจารณา เห็นสมควร (ม.24 วรรคหนึ่ง)
8. ให้การคุ้มครอง โดยการ ห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือการขึ้น	8. นอกจากวิธีดังกล่าว ตามกฎหมายเดิมแล้ว ยังได้กำหนดมาตรการ	8. ในกรณีที่จำเป็น เพื่อ ให้ความคุ้มครอง กิจการของผู้ได้รับ

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
อากรขาเข้าสำหรับ ผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผล ที่ผู้ได้รับการส่งเสริม ผลิตได้ (ม.23)	ให้การคุ้มครองขึ้นอีก วิธีหนึ่ง คือ คณะ กรรมการโดยอนุมัติ คณะรัฐมนตรีอาจ กำหนดค่าธรรมเนียม พิเศษในการนำเข้าได้ ในอัตราที่สมควร แต่ ไม่เกิน 50% ของ ราคารวมค่าประกันภัย และค่าขนส่งพวก ประเทศของผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผลประเภทที่ ผลิตได้ในประเทศ โดยให้ใช้บังคับได้ ไม่เกินคราวละ 1 ปี (ข้อ 27)	การส่งเสริมคณะ กรรมการมีอำนาจ กำหนดค่าธรรมเนียม พิเศษสำหรับการนำ เข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือ ผลิตผลชนิดเดียวกัน คล้ายคลึงกัน หรือ ทดแทนกันได้กับที่ ผู้ได้รับการส่งเสริม ผลิตหรือประกอบ ในอัตราที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินร้อยละ 50 ของราคารวมค่า ประกันภัยและค่าขนส่ง นอกประเทศของ ผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผล นั้นการกำหนดค่า ธรรมเนียมพิเศษให้

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
		ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับตามกำหนดแต่รวมเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ม.49) นอกจากนี้ หากคณะกรรมการเห็นว่า การกำหนดค่าธรรมเนียบพิเศษยังไม่เพียงพอ ก็ให้กระทรวงพาณิชย์ ห้ามนำผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์เดียวกัน คล้ายคลึงกัน หรือทดแทนกันได้กับผู้ที่ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบเข้ามาในราชอาณาจักร

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
9. สิทธิประโยชน์ด้านวัตถุดิบและวัสดุจำเป็น ให้ได้รับยกเว้นหรือลดลงกึ่งหนึ่งหรืออาจลดลงไม่เกินหนึ่งในสามได้แล้วแต่จำพวกของกิจการนั้น (ม.20, 21, 22)	9. ความจำเป็นที่จะคงไว้ซึ่งสิทธิประโยชน์ด้านวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นลดน้อยลงจนไม่เหมาะสมที่จะกำหนดไว้ในกฎหมายส่งเสริมการลงทุนอีกต่อไป จึงไม่มีให้ได้รับเป็นการทั่วไปในกฎหมายฉบับนี้ แต่ไปปรากฏเป็นสิทธิประโยชน์พิเศษข้อหนึ่งของกิจการผลิตเพื่อส่งออก (ข้อ 25)	ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ม.50) 9. - สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบวัสดุจำเป็นและของที่นำเข้าเพื่อผลิตและส่งออก บัญญัติไว้เป็นสิทธิประโยชน์พิเศษสำหรับกิจการผลิตเพื่อส่งออก (ม.36) - สิทธิประโยชน์ลดหย่อนอากรขาเข้าไม่เกินร้อยละ 90 ของอัตราปกติ

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
10. -	10. เพิ่มเต็มสิทธิ ประโยชน์พิเศษ เพื่อส่งเสริมการ กระจายกิจการ โดยเฉพาะในสาขา อุตสาหกรรมไป ภูมิภาคหรือต่าง จังหวัด การส่งเสริมการ ลงทุนในต่างจังหวัด คณะกรรมการ โดยอนุมัติของ คณะรัฐมนตรีจะ	สำหรับผลิตผลหรือ ประกอบในกิจการ ได้รับการส่งเสริม คราวละไม่เกิน 1 ปี (ม.30) 10. ปรับปรุงสิทธิประโยชน์ พิเศษสำหรับกิจการ ที่ลงทุนในภูมิภาค หรือต่างจังหวัดตามที่ คณะกรรมการกำหนด และประกาศเป็นเขต ส่งเสริมการลงทุน โดยไม่ต้องขออนุมัติ จากคณะรัฐมนตรี (ม.35)

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
<u>หลักประกัน</u> 1. รัฐจะไม่ประกอบกิจการ อุตสาหกรรมขึ้นใหม่ แข่งขันกับกิจการ อุตสาหกรรมของ ผู้ได้รับการส่งเสริม 2. รัฐจะไม่โอนกิจการ อุตสาหกรรมเอกชน มาเป็นของรัฐ (ม.18)	กำหนดท้องที่ขึ้นเป็น เขตส่งเสริมการ ลงทุน โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ใช้บริการ ส่งเสริมการลงทุน ในเขตส่งเสริมอาจ ได้รับสิทธิประโยชน์ พิเศษ 5 ข้อ (ข้อ 23) หลักประกันที่รัฐ ให้แก่ผู้ใช้รับส่งเสริม ได้นำมารวมไว้ให้ชัด เจนในข้อเดียวกัน เป็น 4 ประการและ ยังคงเดิมในสาระ สำคัญ คือ 1. รัฐจะไม่ประกอบ กิจการใหม่มาแข่งขัน	นอกจากหลักประกัน 4 ข้อ ตาม ปว.227 แล้ว เพิ่มเติม 1. รัฐจะไม่ผูกขาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือผลิตผลชนิดเดียวกัน หรือคล้ายกับที่ผู้ได้รับ การส่งเสริมผลิตได้ (ม.45)

ตารางเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายส่งเสริมการลงทุนทั้ง 3 ฉบับ

พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ อุตสาหกรรม พ.ศ. 2505	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 227 พ.ศ. 2515	พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
3. ให้นำหรือส่งเงินลงทุน เงินกู้ ผลกำไร ดอกเบี้ย และค่าใช้ สิทธิออกนอกประเทศ (ม.19 (5)) ได้รับอนุญาตเสมอ ส่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผล ที่ผลิตได้ออกนอก ราชอาณาจักร (ม.19 (7))	2. จะไม่โอนกิจการ มาเป็นของรัฐ 3. ให้ส่งผลิตผลของ กิจการออกนอก ประเทศได้ 4. ให้นำหรือส่ง เงินลงทุนหรือเงินกู้ ที่เป็นเงินจากต่าง ประเทศ ผลกำไร ดอกเบี้ยเงินกู้หรือ เงินที่มีสัญญาผูกพัน ออกนอกประเทศ (ข้อ 15)	2. รัฐจะไม่ควบคุม ราคาจำหน่ายสินค้าที่ ผู้ได้รับการส่งเสริม ผลิตได้ โดยมีข้อสงวน บางประการ (ม.46) 3. รัฐจะไม่อนุญาต ให้ส่วนราชการ องค์การ ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ นำเข้ามาซึ่งสินค้าชนิด เดียวกับที่ผู้ได้รับการ ส่งเสริมโดยยกเว้นอากร โดยมีข้อสงวนบางประการ (ม.48)